



International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th November, 2025

O‘ZBEKISTON OLIY TA’LIM MUASSASALARIDA BOSHQARUVNI TRANSFORMATSIYA QILISH: STRATEGIK YO‘NALISHLAR, JARAYONLAR VA GLOBAL ISTIQBOLLAR

Maxmudov Asqarali G‘ayratjon og‘li
“Yangi O‘zbekiston” universiteti Ijro intizomi
va monitoring bo‘limi yetakchi mutaxassisi
E-mail: Madaliyev03@gmail.com
Telefon: +998(97) 335-03-03

Annotatsiya:

Ushbu tezisda O‘zbekiston oliy ta’lim tizimida xalqaro standartlarga mos, samarali va shaffof boshqaruv tizimini shakllantirishga qaratilgan transformatsiya jarayonlari tahlil qilinadi. Boshqaruv transformatsiyasining asosiy strategik yo‘nalishlari – korporativ boshqaruv modeliga o‘tish, moliyaviy erkinlikni kengaytirish hamda natijadorlikka asoslangan (KPI) menejment tizimini joriy etishdan iborat. Transformatsiyaning bosh maqsadi – oliy ta’lim muassasalarini davlat tomonidan moliyalashtiriladigan tashkilotdan (state-funded) o‘zini o‘zi boshqaruvchi va moliyalashtiruvchi (self-governed) mustaqil institutga aylantirish hamda ularning global raqobatbardoshligini ta’minlashdir.

Kalit so‘zlar: Boshqaruv transformatsiyasi, oliy ta’lim, korporativ boshqaruv, natijadorlik, moliyaviy avtonomiya, xalqaro standartlar, innovatsion rivojlanish, O‘zbekiston ta’lim tizimi.

Kirish:

O‘zbekiston Respublikasida olib borilayotgan oliy ta’lim islohotlarining markazida samarali boshqaruv tizimini shakllantirish masalasi turadi. Amaldagi boshqaruv tizimi, asosan, markazlashgan va tartibga solingan mexanizmlarga tayanadi. Bunday yondashuv tarixan oliy ta’lim sohasida barqarorlikni ta’minlagan bo‘lsa-da, zamonaviy universitetlarning global ta’lim maydonida tezkor o‘zgarishlarga moslashuvini cheklashi mumkin. Shu bois, boshqaruv tizimini yanada



International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th November, 2025

moslashuvchan, natijadorlikka yo‘naltirilgan va xalqaro talablarga mos shaklga keltirish bugungi islohotlarning muhim yo‘nalishlaridan biridir.

Dolzarblik. Jahon tajribasi shuni ko‘rsatadiki, barqaror akademik rivojlanish va yuqori sifatli ta‘lim faqat samarali, shaffof va natijaga yo‘naltirilgan korporativ boshqaruv asosida ta‘minlanadi. Shu bois, boshqaruv tizimini transformatsiya qilish – oliy ta‘limda sifatli natijalarga erishishning eng muhim omilidir.

Asosiy qism: Boshqaruv tizimini modernizatsiya qilish quyidagi uchta ustuvor yo‘nalishda amalga oshirilmoqda:

1. Korporativ boshqaruv modeliga o‘tish

OTMlarda **Kuzatuv (Vasiylik) kengashlari** faoliyati kuchaytirilib, ularga davlat, xususiy sektor va xalqaro ekspertlar jalb etilmoqda. Bu esa strategik qarorlarni qabul qilishda mustaqillikni oshiradi.

Ushbu model boshqaruvning shaffofligini ta‘minlaydi, ta‘lim dasturlarini mehnat bozori ehtiyojlariga uyg‘unlashtiradi hamda universitetning barqaror rivojlanish strategiyasini mustahkamlaydi.

2. Moliyaviy erkinlik va resurslarni boshqarish

OTMlarga ta‘lim xizmatlari narxini mustaqil belgilash, byudjetdan tashqari mablag‘lar (grantlar, ilmiy loyihalar)ni erkin boshqarish, xaridlarni mustaqil amalga oshirish huquqi berilmoqda.

Moliyaviy erkinlik byurokratik to‘siqlarni kamaytirib, resurslarni ustuvor yo‘nalishlarga – tadqiqotlar, infratuzilma va kadrlar rag‘batlantirishiga yo‘naltirish imkonini beradi. Bu esa innovatsion faoliyatni moliyaviy qo‘llab-quvvatlash uchun barqaror asos yaratadi.

3. Natijadorlikka asoslangan (KPI) menejment tizimi

Rahbarlar, professor-o‘qituvchilar va ma‘muriy xodimlar faoliyati aniq o‘lchovli ko‘rsatkichlar (KPI – Key Performance Indicators) asosida baholanmoqda. Asosiy



International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th November, 2025

KPI'lar – ilmiy nashrlar sifati, bitiruvchilarning bandlik darajasi, xalqaro reytinglardagi o'rin va grantlar hajmi.

KPI tizimi faoliyatni jarayondan natijaga yo'naltiradi, mas'uliyatni oshiradi va samarali ishlagan xodimlarni moddiy rag'batlantirish orqali motivatsiyani kuchaytiradi.

Xulosa va global istiqbollar

O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida boshqaruvni transformatsiya qilish – nafaqat ichki samaradorlikni oshirish, balki global ta'lim makonida raqobatbardosh o'rinni egallashning muhim omilidir.

Kutilayotgan natijalar:

- **Xalqaro e'tirof:** Transformatsiyalangan boshqaruv modeli OTMlarga xalqaro akkreditatsiyalardan muvaffaqiyatli o'tish va nufuzli reytinglarda yuqori o'rinlarni egallash imkonini beradi.
- **Investorlar ishonchi:** Shaffof va korporativ boshqaruv xorijiy universitetlar, donorlar va ilmiy markazlar bilan hamkorlikni kengaytiradi.
- **Barqaror rivojlanish:** Avtonomiya va KPI tizimi asosida ishlaydigan OTMlar siyosiy omillardan mustaqil ravishda uzoq muddatli strategik yo'nalishlarini amalga oshira oladi.

Xulosa qilib aytganda, boshqaruv transformatsiyasi – bu O'zbekiston oliy ta'limining kelajagini belgilovchi, uni mustaqil, raqobatbardosh va innovatsion tizimga aylantiruvchi asosiy omildir.